

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul central (Dragoș Crigan)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Natalia Simciuc, Ion Țurcan, Iurie Cotruță)

DECIZIE

19 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Valeriu Doagă
Svetlana Filincova
Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Ludmila Stroia,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Stroia împotriva Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 16 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a casat parțial hotărârea din 08 decembrie 2017 a Judecătoriai Chișinău, sediul central, și s-a emis o hotărâre nouă, prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de Ludmila Stroia,

constată:

La 20 iulie 2017, Ludmila Stroia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a menționat că, la 13 martie 2017, a atins vârsta de pensionare, având stagiul de cotizare de 36 de ani, dintre care 17 ani în serviciul public. Astfel, s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale, filiala Teritorială a sectorului Buiucani, cu cerere privind stabilirea pensiei ca funcționar public.

La 06 iunie 2017, a recepționat Decizia nr. 93/2017/31083 din 30 mai 2017 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Buiucani, prin care i-a fost refuzat în stabilirea pensiei ca funcționar public, din motiv că nu a confirmat, la 01 ianuarie 2017, stagiul de cotizare în serviciul public de cel puțin 15 ani, confirmând doar 10 ani.

Astfel, la 15 iunie 2017, a depus o cerere prealabilă Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care și-a exprimat dezacordul cu Decizia nr. 93/2017/31083 din 30 mai 2017 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Buiucani, solicitând anularea acesteia. Însă, prin răspunsul nr. S-1074/17 din 22

iunie 2017, Casa Națională de Asigurări Sociale a respins cererea prealabilă, ca fiind neîntemeiată.

În această ordine de idei, la 06 iulie 2017, a depus pe numele Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare cerere, prin care a solicitat eliminarea erorilor și: rectificarea Ordinului nr. 1 din 28 septembrie 1999, prin care reclamanta a fost angajată în funcția de contabil în cadrul Departamentului arhitectură și urbanism, cu rectificarea funcției deținute din „contabil” în „specialist principal”; completarea carnetului de muncă și înscrierea în aceasta că a activat ca funcționar public din data de 02 mai 2001, în baza Ordinului nr. 13 din 02 mai 2001, ca urmare a examinării propunerilor Comisiei de atestare a funcționarilor publici din Direcția Arhitectură și Urbanism prin care a fost atestată și i-a fost conferit gradul de calificare Rangul III, consilier de clasa a III-a.

Prin răspunsul nr. 21/4461 eliberat, la 11 iulie 2017, de Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, i s-a comunicat că rectificările menționate nu pot fi efectuate din lipsa temeiului juridic, fiindu-i propus să se adreseze în instanța de judecată.

Corelând circumstanțele speței, reclamanta a considerat neîntemeiate acțiunile Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău și Casei Naționale de Asigurări Sociale. Or, conform Regulamentului funcționării și statelor de personal al Departamentului arhitectură și urbanism al Primăriei municipiului Chișinău, aprobat prin Decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 3/2-7 din 22 septembrie 1999, funcționarii acestui departament cad sub incidența Legii serviciului public.

Reclamanta a opinat că stagiul său de cotizare ca funcționar public se confirmă și prin Ordinul nr. 13 din 02 mai 2001, prin care a fost atestată și i s-a conferit gradul de calificare Rangul III, consilier de clasa a III-a. Mai mult decât atât, în baza acestuia a fost remunerată în baza Regulamentului cu privire la modul de calculare a perioadei de muncă în vederea acordării sporului pentru vechime în muncă funcționarilor publici, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 607 din 31 octombrie 1996.

La fel, prin Deciziile Consiliului municipal Chișinău nr. 4/18 din 19 decembrie 2003, nr. 9/10 din 06 aprilie 2004, nr. 54/14 din 03 august 2006 și prin Anexa nr. 1 la Legea serviciului public nr. 43-XIII din 04 mai 1995. Iar prin Ordinul nr. 24 din 05 august 2001 al Consiliului municipal Chișinău, în rezultatul evaluării performanțelor sale profesionale ca funcționar public, a fost atestată fiindu-i conferit gradul de calificare Rangul II, consilier de clasa a III-a.

Reclamanta Ludmila Stroia a solicitat admiterea acțiunii și obligarea Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare de a elimina erorile, prin rectificarea Ordinului nr. 1 din 28 septembrie 1999, prin includerea stagiului de cotizare în serviciul public a perioadei de activitate de la 02 mai 2001 până la 21 august 2006; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a anula Decizia nr. 93/2017/31083 din 30 mai 2017 și răspunsul nr. S-1074/17 din 22 iunie 2017; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a repune în drepturi asiguratul Ludmila Stoian, prin stabilirea pensiei ca funcționar public pentru perioada de activitate de la 02 mai 2001 până la 21 august 2006.

Prin hotărârea din 08 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul central, (vol. I, f.d. 226-227, 231-243) s-a admis parțial acțiunea depusă de Ludmila Stroia; s-a obligat Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare de a elimina

erorile prin rectificarea Ordinului nr. 1 din 28 septembrie 1999, prin includerea stagiului de cotizare în serviciul public a Ludmillei Stroia a perioadei de activitate de la 02 mai 2001 până la 21 august 2006; și s-a anulat Decizia nr. 93/2017/3183 din 30 mai 2017 privind refuzul stabilirii pensiei ca funcționar public și răspunsul nr. S1147/17 din 22 iunie 2017 emise de Casa Națională de Asigurări Sociale; iar, în rest, acțiunea s-a respins, ca nefondată.

Prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, în baza Deciziei nr. 3/2-7 din 22 septembrie 1999 a Consiliului municipal Chișinău, funcționării Departamentului arhitectură și urbanism al Primăriei municipiului Chișinău, inclusiv și reclamanta Ludmila Stroia, au trecut sub incidența Legii serviciului public. Astfel, la 02 mai 2001, prin Ordinul nr. 13 al șefului Departamentului arhitectură și urbanism al Primăriei municipiului Chișinău, ca urmare a examinării propunerilor Comisiei de atestare a funcționarilor publici din Departamentului arhitectură și urbanism, Ludmila Stroia a fost atestată cu conferirea gradului de calificare Rangul III, consilier de clasa a III-a.

Totodată, în urma atribuirii gradului de calificare și rangului de funcționar public, la calcularea salariului de funcție a reclamantei a fost luat în considerație salariul de bază, adaosul, gradul de calificare, vechimea în muncă și cunoașterea limbii de stat.

Mai mult decât atât, prima instanță a notat că, în cadrul dezbaterilor judecătorești, reprezentantul pârâtului Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, Aurelia Scrinic, a recunoscut acțiunea integral, menționând că a fost comisă o eroare mecanică care urmează a rectificată doar în baza hotărârii judecătorești.

Sucsesiv, prima instanță de judecată a constatat netemeinicia capătului de cerere privind obligarea repunerii în drepturi, prin stabilirea pensiei ca funcționar public a perioadei de activitate de la 02 mai 2001 până la 21 august 2006. Or, în condițiile speței, Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare urmează să elimine erorile prin rectificarea Ordinului nr. 1 din 28 septembrie 1999 și să includă stagiul de cotizare în serviciul public, iar ulterior organele de asigurări sociale să efectueze un control asupra autenticității actelor ce confirmă stagiul de muncă și venitul asigurat.

Prin decizia din 16 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 23, 24-31) s-a admis apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a casat hotărârea din 08 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul central, și s-a emis o hotărâre nouă, prin care s-au respins ca nefondate capetele de cerere privind eliminarea erorilor prin rectificarea Ordinului nr. 1 din 28 septembrie 1999, prin includerea stagiului de cotizare în serviciul public a Ludmillei Stroia a perioadei de activitate de la 02 mai 2001 până la 21 august 2006 și privind anularea Deciziei nr. 93/2017/3183 din 30 mai 2017 și a răspunsului nr. SI 147/17 din 22 iunie 2017; iar, în rest, hotărârea primei instanțe s-a menținut.

În consolidarea soluției sale, instanța de apel a reținut că, la caz, nu sunt temeiuri de a anula Decizia nr. 93/2017/3183 din 30 mai 2017 și răspunsul nr. SI 147/17 din 22 iunie 2017, or, în urma examinării dosarului de pensionare al Ludmillei Stroia s-a constatat că, la 01 ianuarie 2017, stagiul de cotizare al acesteia în serviciul public constituia doar 10 ani (de la 21 august 2006 până la 05 septembrie 2016), necesar însă fiind minim 15 ani.

În acest sens, Curtea de Apel Chișinău a notat faptul că, nu există temei de a fi inclusă perioada de activitate a Ludmillei Stroia de la 28 septembrie 1999 până la

20 august 2006 (în funcție de contabil în cadrul Departamentului de arhitectură și urbanism), deoarece conform Clasificatorului unic al funcțiilor publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 151 din 23 februarie 2001, Cod 02, care nu prevede și funcția de contabil.

Instanța de apel a conchis că Decizia nr. 3/2-7 din 22 septembrie 1999 a Consiliului municipal Chișinău nu poate prevala asupra prevederilor legale. Astfel, la calcularea stagiului de cotizare în serviciul public se includ perioadele de exercitare a funcțiilor publice în autoritățile publice menționate în Anexa nr. 1 la Legea nr. 158 din 04 iulie 2008, în organele centrale și locale al autorităților publice specificate în Clasificatorul unic al funcțiilor publice, aprobat prin Legea nr. 155 din 21 iulie 2011, Clasificatorul unic al funcțiilor publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 151 din 23 februarie 2001 și în funcțiile publice incluse în Nomenclatorul autorităților publice care au activat până la punerea în vigoarea Legii serviciului public nr. 443 din 04 mai 1995 al funcțiilor publice în cadrul lor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412 din 22 aprilie 2004 cu modificările și completările ulterioare.

La 24 iulie 2018, Ludmila Stroia a declarat recurs împotriva deciziei din 16 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 35-36 recto-verso).

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea și a aplicat o lege care nu trebuia aplicată, menționând în acest sens că pct. 6.3 din Regulamentul funcționării și statelor de personal al Departamentului arhitectură și urbanism al Primăriei municipiului Chișinău, aprobat prin Decizia nr. 3/2-7 din 22 septembrie 1999 a Consiliului municipal Chișinău, a fost în perfectă concordanță cu spiritul Legii în vigoare la acel moment – Legea serviciului public nr. 443 din 04 mai 1995.

Astfel, recurenta a indicat că temeinicia prezentei acțiuni civile izvorăște anume din Legea serviciului public nr. 443 din 04 mai 1995 și Regulamentul funcționării și statelor de personal al Departamentului arhitectură și urbanism al Primăriei municipiului Chișinău, aprobat prin Decizia nr. 3/2-7 din 22 septembrie 1999 a Consiliului municipal Chișinău.

Recurenta Ludmila Stroia a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei din 16 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii din 08 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul central.

Prin încheierea din 12 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, s-a considerat admisibil recursul declarat de Ludmila Stroia împotriva deciziei din 16 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și transmis Colegiului lărgit pentru examinare în fond.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și care urmează a fi admis, casată integral decizia din 16 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și menținută hotărârea din 08 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din considerentele ce succed.

În conformitate cu articolul 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Articolul 444 din Codul de procedură civilă consemnează că, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Materialele cauzei atestă că, la 13 martie 2017, ca rezultat a atingerii vârstei de pensionare și a stagiului de cotizare de 36 ani, Ludmila Stroia a depus către Casa Teritorială de Asigurări Sociale sectorul Buiucani, o cerere prin care a solicitat stabilirea pensiei ca funcționar public

Prin Decizia nr. 93/2017/31083 tipărită la 02 mai 2017 și înregistrată la 30 mai 2017 sub numărul de ieșire 7057 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Buiucani, Ludmillei Stroia i-a fost refuzat în stabilirea pensiei ca funcționar public, din motiv că nu a confirmat, la 01 ianuarie 2017, stagiul de cotizare în serviciul public de cel puțin 15 ani, confirmând doar 10 ani (vol. I, f.d. 11, 105).

Prin răspunsul nr. S-1074/17 din 22 iunie 2017 emis de Casa Națională de Asigurări Sociale a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată, cererea prealabilă depusă la 15 iunie 2017, de Ludmila Stroia împotriva Deciziei nr. 93/2017/31083 din 30 mai 2017 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Buiucani (vol. I, f.d. 12-13, 106-107).

Astfel, la 06 iulie 2017, Ludmila Stroia s-a adresat Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău cu cerere, prin care a solicitat eliminarea erorilor și: rectificarea Ordinului nr. 1 din 28 septembrie 1999, prin care reclamanta a fost angajată în funcția de contabil în cadrul Departamentului arhitectură și urbanism, cu rectificarea funcției deținute din „contabil” în „specialist principal”; completarea carnetului de muncă și înscrierea în aceasta că a activat ca funcționar public din data de 02 mai 2001, în baza Ordinului nr. 13 din 02 mai 2001, ca urmare a examinării propunerilor Comisiei de atestare a funcționarilor publici din Direcția Arhitectură și Urbanism prin care a fost atestată și i-a fost conferit gradul de calificare Rangul III, consilier de clasa a III-a.

Prin răspunsul nr. 21/4461 eliberat, la 11 iulie 2017, de Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău, Ludmillei Stroia i s-a comunicat că rectificările menționate nu pot fi efectuate din lipsa temeiului juridic (vol. I, f.d. 104).

Verificând legalitatea deciziei din 16 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție vădește că instanța de apel a examinat superficial cauza, nu a stabilit corect relații dintre Ludmila Stroia și Departamentul arhitectură și urbanism în perioada incidentă speței și a interpretat în mod eronat normele de drept material pertinente speței, iar drept consecință a adoptat o soluție greșită.

Astfel, instanța de recurs apreciază ca fiind eronată concluzia instanței de apel, precum că, la caz, nu sunt temeiuri de anulare a Deciziei nr. 93/2017/31083 tipărită la 02 mai 2017 și înregistrată la 30 mai 2017 sub numărul de ieșire 7057 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Buiucani, și a răspunsului nr. S-1074/17 din 22 iunie 2017 emis de Casa Națională de Asigurări Sociale, deoarece din dosarul de pensionare al Ludmillei Stroia rezultă că stagiul de cotizare al

acesteia în serviciul public, la 01 ianuarie 2017, constituie doar 10 ani (de la 21 august 2006 până la 05 septembrie 2016), necesar însă fiind minim 15 ani.

Or, această concluzie a instanței apel este bazată pe un control judiciar superficial și cu neaplicarea unor norme care trebuia să fie aplicată în speță.

Respectiv, Colegiul vădește că, rejudecând cauza în fond, Curtea de Apel Chișinău nu a ținut cont de faptul că, în sensul art. 51 alin. (1) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, stagiul de cotizare realizat anterior implementării evidenței individuale se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte acte eliberate în modul stabilit.

Deopotrivă, conform articolului 20 din Legea nr. 489-XIV din 08 iulie 1999 privind sistemul public al asigurărilor sociale, calculul și plata contribuției de asigurări sociale datorate de asigurații angajați cu contract individual de muncă și de angajatorul acestora se fac lunar de către angajator. Plata contribuției de asigurări sociale se face lunar de către aceștia, pe baza calculului efectuat și comunicat de structurile teritoriale ale Casei Naționale la care sînt asigurați.

Articolul 21 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 489-XIV din 08 iulie 1999 privind sistemul public al asigurărilor sociale statuează că, baza lunară de calcul a contribuției individuale de asigurări sociale, în cazul asiguraților, o constituie salariile individuale, realizate lunar, recompensele, inclusiv sporurile și adaosurile în bani și în natură, reglementate prin lege sau contractul colectiv de muncă, pentru asigurații angajați cu contract individual de muncă.

La capitolul dat este remarcabil faptul că, prin Decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 3/2-7 din 22 septembrie 1999 a fost aprobat regulamentul funcționării și statele de personal ale Departamentului arhitectură și urbanism al Primăriei municipiului Chișinău, iar în conformitate cu pct. 6.3 al Regulamentului funcționării Departamentului arhitectură și urbanism al Primăriei municipiului Chișinău „Funcționarii Departamentului cad sub incidența Legii serviciului public” (vol. I, f.d. 119-130).

Ulterior, prin ordinul nr. 1 din 28 septembrie 1999 cu privire la personal, Ludmila Stroia a fost angajată în cadrul Departamentului Arhitectură și Urbanism conform organigramei și statelor de personal probate în cadrul Consiliului municipal Chișinău (vol. I, f.d. 131-132).

Prin urmare, în condițiile speței, este indubitabil că, odată cu trecerea funcționarilor Departamentului arhitectură și urbanism al primăriei municipiului Chișinău, la 22 septembrie 1999, sub incidența Legii serviciului public, și Ludmila Stroia, ca angajat al acestei entități, de asemenea a fost trecută sub incidența Legii serviciului public.

Astfel, Colegiul opinează că instanța de apel eronat a conchis că decizia Consiliului municipal nu poate prevala asupra prevederilor legale, astfel încât, în speță, calcularea stagiului de cotizare în serviciul public pot incluse doar perioadele de exercitare a funcțiilor publice în autoritățile publice menționate în Anexa nr. 1 la Legea Nr.158 din 04 iulie 2008; în organele centrale și locale al autorităților publice specificate în Clasificatorul unic al funcțiilor publice, aprobat prin Legea Nr. 155 din 21 iulie 2011; Clasificatorul unic al funcțiilor publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 151 din 23 februarie 2001; și în funcțiile publice incluse în Nomenclatorul autorităților publice care au activat până la punerea în vigoare a Legii serviciului public nr. 443 din 04 mai 1995 al funcțiilor publice în cadrul lor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412 din 22 aprilie 2004 cu modificările și completările ulterioare.

Or, în acest sens, o importanță și forță probatorie majoră o are faptul că, prin ordinul nr. 13 din 02 mai 2001 al Departamentului arhitectură și urbanism, Ludmila Stroia a fost atestată ca funcționar public și i s-a conferit gradul de calificare de Rangul III, consilier de clasa a III-a (vol. I, f.d. 136-137).

Mai mult decât atât, din fișele de achitare a salariului pentru perioada 1999 – decembrie 2006 rezultă, înafara oricărui dubiu, că Ludmila Stroia a fost remunerată în baza Regulamentului cu privire la modul de calculare a perioadei de muncă în vederea acordării sporului pentru vechime în muncă funcționarilor publici, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 607 din 31 octombrie 1996 (vol. I, f.d. 176-191).

Deopotrivă, prin decizia nr. 4/18 din 19 decembrie 2003 a Consiliului municipal Chișinău „cu privire la aprobarea organigramelor Primăriei și a subdiviziunilor Consiliului municipal Chișinău” și în conformitate cu decizia nr. 9/10 din 06 aprilie 2004 a Consiliului municipal Chișinău „cu privire la aprobarea regulamentul organigramei și statelor de personal finanțat din contului mijloacelor extrabugetare ale Direcției generale arhitectură și urbanism a Consiliului municipal Chișinău” Departamentul arhitectură și urbanism s-a redenumit în Direcția generală arhitectură și urbanism a Consiliului municipal Chișinău (vol. I, f.d. 145-155,

În acest sens este remarcabil că, în conformitate cu pct. 6.3 din decizia nr. 9/10 din 06 aprilie 2004 a Consiliului municipal Chișinău, specialiștii Direcției generale arhitectură și urbanism a consiliului municipal Chișinău sunt funcționari publici și cad sub incidența Legii serviciului public nr. 43-XIII din 04 mai 1995. Astfel Direcției Generale Arhitectură și Urbanism a Consiliului municipal Chișinău indiferent de sursa de finanțare era reglementată de Legii serviciului public

Ulterior, prin decizia nr. 54/14 din 03 august 2006 a Consiliului municipal Chișinău „cu privire la aprobarea regulamentul organigramei și statelor de personal ale Direcției generale de arhitectură și urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău”, direcția fost declarată succesoare în drepturi și obligațiuni a Direcției arhitectură și Urbanism (vol. I, f.d. 156-168).

Totodată, prin ordinul directorului interimar al Direcției generale nr. 24 din 05 august 2011, ca urmare a examinării rezultatelor evaluării performanțelor profesionale a funcționarilor publici, Ludmila Stroia a fost atestată cu conferirea gradului de calificare Rangul II, Consilier de clasa a III-a (vol. I, f.d. 172-175).

La caz, este notabil și faptul că, prin Actul de verificare a documentelor întocmit la 13 aprilie 2017 de reprezentantul CTAS, Tatiana Curmei, în prezența reprezentanților subdiviziunii verificate: șeful secției resurse umane – Aurelia Scrinic, și contabilul principal Svetlana Rusnac, s-a confirmat faptul că, după controlul actelor și ordinelor de activitate a d-nei Ludmila Stroia a activat în cadrul Departamentului arhitectură și urbanism conform ordinului nr. 1 din 28 septembrie 1999 în funcția de contabil în secția contabilitate unificată. Conform ordinului nr. 13 din 02 mai 2001 „cu privire la rezultatele atestării și conferirea gradelor de calificare” s-a confirmat funcția publică și conferirea gradului de calificare rangul III, și potrivit ordinului nr. 24 din 05.08.2011. (f.d. 193)

Conjunctura circumstanțelor relevate supra, coroborate cu dispozițiile art. 51 alin. (1) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, certifică indubitabil stagiul de cotizare al Ludmillei Stroia în serviciul public în perioada de activitate de la 02 mai 2001 până la 21 august

2006. Or, la 02 mai 2001, aceasta a fost atestată ca funcționar public, fiindu-i conferit gradul de calificare și primind o remunerația în baza Regulamentului cu privire la modul de calculare a perioadei de muncă în vederea acordării sporului pentru vechime în muncă funcționarilor publici. Mai mult ca atât, faptul că, în perioada 02 mai 2001 – 21 august 2006, Ludmila Stroia a deținut o funcție publică este confirmat și prin înscrierile efectuate în carnetul de muncă al acesteia seria AA nr. 0082229 (vol. I, f.d. 108-118).

Colegiul conchide că prin carnetul de muncă și alte acte de strictă evidență emise și deținute de angajatorul Ludmillei Stroia se confirmă faptul că, în perioada 02 mai 2001 – 21 august 2006, aceasta a deținut o funcție publică, însă, din cauza unei omisiuni a angajatorului, această perioadă nu a fost inclusă în stagiul de cotizare ca funcționar public.

Astfel, instanța de apel eronat a concluzionat netemeinicia acțiunii în partea rectificării omisiunilor admise de angajator. Or, neînălăturarea acestei erori, în esență, constituie o sancțiune pentru Ludmila Stroia în partea drepturilor sale sociale, aplicată pentru niște inacțiuni care nu-i sunt imputabile acesteia.

În altă ordine de idei, Colegiul opinează că, instanța de apel a dat o apreciere greșită explicațiilor reprezentantului pârâtei Direcția generale arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău, Aureliei Scrinic, și că acestea nu pot servi drept probă în susținerea temeiniciei acțiunii. Or, în cadrul dezbaterilor judecătorești, aceasta a declarat că recunoaște acțiunea depusă de Ludmila Stroia, menționând că a fost comisă o eroare mecanică care urmează a rectificată prin hotărârea instanței de judecată, și anume prin rectificarea Ordinului nr. 1 din 28 septembrie 1999, prin includerea stagiului de cotizare în serviciul public a perioadei de activitate de la 02 mai 2001 până la 21 august 2006; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a anula Decizia nr. 93/2017/31083 tipărită la 02 mai 2017 și înregistrată la 30 mai 2017 sub numărul de ieșire 7057 și răspunsul nr. S-1074/17 din 22 iunie 2017; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a repune în drepturi asiguratul Ludmila Stoian, prin stabilirea pensiei ca funcționar public pentru perioada de activitate de la 02 mai 2001 până la 21 august 2006.

Sub acest aspect, Colegiul notează că, în conformitate cu art. 117 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților și ale altor persoane interesate în soluționarea cauzei, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților.

Aderent, articolul 131 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că, explicațiile date de părți și intervenienți asupra circumstanțelor care le sunt cunoscute și care au importanță în proces urmează a fi verificate și evaluate deopotrivă cu celelalte probe. Explicațiile pot fi date oral sau în scris. Dacă partea audiată are mai mulți coparticipanți procesuali, instanța, în funcție de circumstanțele cauzei, determină necesitatea interogării tuturor coparticipanților sau numai a unora din ei.

Prin urmare, Colegiul vedește că, instanța de apel nu a expus în decizia din 16 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău o analiză constructivă, care să demonstreze nepertinență explicațiilor reprezentantei pârâtei Direcția generale arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău, Aureliei Scrinic. Ba mai mult decât, explicațiile date de către acesta sunt confirmate prin suportul probator administrat la materialele cauzei și cercetat în cadrul

dezbaterilor judecătorești, în special carnetul de muncă a Ludmile Stroia, Actul de verificare a documentelor întocmit la 13 aprilie 2017, ordinul nr. 13 din 02 mai 2001 al Departamentului arhitectură și urbanism etc.

Corelând circumstanțele expuse supra, instanța de recurs constată că prima instanță just și temeinic a ajuns la concluzia necesității obligării Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău de a elimina erorile, prin rectificarea Ordinului nr. 1 din 28 septembrie 1999, prin includerea stagiului de cotizare a Ludmilei Stroia în serviciul public a perioadei de activitate de la 02 mai 2001 până la 21 august 2006. Or, acest capăt de cerere a fost confirmat prin mijloacele de probă pertinente și concludente cercetate în cadrul dezbaterilor judecătorești, precum și a fost recunoscut de reprezentantul părâtei.

Deopotrivă, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia primei instanței în partea netemeiniciei revendicării cu privire la obligarea repunerii în drepturi a asiguratului, cu stabilirea pensiei ca funcționar public a perioadei de activitate de la 02 mai 2001 până la 21 august 2006. Or, conform art. 30 alin. (1) și (2) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurare sociale de stat, pensiile se stabilesc și se plătesc de către organele de asigurări sociale. Organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă stagiul de muncă și venitul asigurat, eliberate de organele abilitate.

Astfel, în condițiile speței, această pretenție nu ține de competența instanței de contencios administrativ, ci urmează a fi formulată față de organele de asigurări sociale, după ce Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău va elimina erorile prin rectificarea Ordinului nr. 1 din 28 septembrie 1999, prin includerea stagiului de cotizare a Ludmilei Stroia în serviciul public a perioadei de activitate de la 02 mai 2001 până la 21 august 2006.

La fel, Colegiul vădește că Judecătoria Chișinău, sediul Centra, temeinic a constatat ilegalitatea Deciziei nr. 93/2017/31083 tipărită la 02 mai 2017 și înregistrată la 30 mai 2017 sub numărul de ieșire 7057 a Casei Naționale de Asigurări Sociale. Or, ulterior emiterii acestei decizii, CNAS, prin Actul de verificare a documentelor din 13 aprilie 2017 a fost constatat confirmarea stagiului de cotizare al Ludmilei Stroia în serviciul public în perioada de activitate de la 02 mai 2001 până la 21 august 2006.

Corelând circumstanțele expuse supra, instanța de recurs ajunge la concluzia că decizia instanței de apel se bazează pe neelucidarea multiaspectuală a circumstanțelor importante pentru justa soluționare a disensiunii dedusă judecății, circumstanță ce a generat interpretarea și aplicarea greșită a normelor de drept material ce guvernează raportul litigant, iar drept consecință adoptarea unei soluții greșite și nemotivate.

La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, jurisprudența CtEDO în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a menționat că, este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (Hirvisaari împotriva Finlandei).

În acest sens se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, element care lipsește în decizia instanței de apel.

În condițiile expuse supra, Colegiul vădește justețea și temeinicia soluției primei instanțe adoptate pe fondul cauzei, care este bazată pe suportul probator administrat la materialele cauzei, identificarea corectă a raporturilor material-litigioase, precum și interpretarea și aplicarea corectă a cadrului legal pertinent speței.

Din considerentele menționate supra și având în vedere că instanța de apel a emis o decizie neîntemeiată, iar prima instanță a pronunțat o soluție justă și temeinică, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității admiterii recursului declarat de Ludmila Stroia, casării deciziei din 16 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și menținerii hotărârii din 08 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul central.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) și art. 445 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Ludmila Stroia împotriva deciziei din 16 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Se casează integral decizia din 16 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 08 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul central, adoptate în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Stroia împotriva Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Svetlana Filincova

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh

Nina Vascan